

An Examination and Critique of Paul Draper's View on the Problem of Evil

Seyyed Mohsen Hashemi¹ | Mohammad Mohammad Rezaei²

1. Department of Philosophy of Religion, Faculty of Theology, Farabi Campus, University of Tehran, Qom, Iran. E-mail: hashemi.mohsen.s@ut.ac.ir

2. Professor, Department of Philosophy of Religion, Faculty of Theology, Farabi Campus, University of Tehran, Qom, Iran. (Corresponding author) mmrezai@ut.ac.ir

Abstract

Original Research

Paul Draper is one of the most sophisticated contemporary defenders of the evidential argument from evil. In his seminal 1989 paper “Pain and Pleasure: An Evidential Problem for Theists,” he argues that the observed distribution and intensity of suffering in the world provide strong evidence against classical theism. Using a Bayesian framework, Draper compares theism (T) with the Hypothesis of Indifference (HI) and contends that the data of pain and pleasure (O) are far more probable under HI than under T. This article offers a detailed analytical-critical examination of Draper’s argument, focusing on its conceptual foundations, probabilistic methodology, and epistemological presuppositions. After reconstructing the key elements—including gratuitous evil, prior probability, and explanatory power—the study presents several interlocking critiques: the epistemic limits of human cognition in identifying truly pointless evil (skeptical theism), the subjectivity of assigning prior probabilities, the underestimation of traditional theodicies (free-will and soul-making), and anthropomorphic assumptions about divine purposes. The analysis concludes that, while Draper’s formulation poses a formidable challenge to theism, it rests on contestable epistemological and methodological assumptions that significantly weaken its force. Thus, despite its influence, the argument does

Received: 2024/08/18; Received in revised form: 2025/10/12; Accepted: 2025/11/03; Published online: 2025/11/26

 Hosseinzadeh, M. (2026). An Examination and Critique of Paul Draper's View on the Problem of Evil. *Journal of Philosophical Theological Research*, 27(4), 91-114 <https://doi.org/10.22091/jptr.2026.14500.3435>

 © the authors

not constitute a decisive refutation of theistic belief.

Keywords: Paul Draper, evidential argument from evil, gratuitous evil, skeptical theism, theodicy, hypothesis of indifference, philosophy of religion

Introduction

The problem of evil remains the most persistent challenge to classical theism. While logical versions of the argument have largely been answered by Plantingian free-will defenses, evidential or probabilistic formulations continue to command attention. Among these, Paul Draper's 1989 argument stands out for its clarity, use of Bayesian reasoning, and shift of focus from isolated instances of horror to the overall pattern of suffering and pleasure. This extended abstract reconstructs Draper's position and subjects it to sustained critical scrutiny, revealing both its strengths and its significant philosophical vulnerabilities.

Draper's Evidential Argument: Structure and Key Concepts

Draper frames the debate as a competition between two hypotheses. Theism (T) asserts that an omnipotent, omniscient, and perfectly good God created the world. The Hypothesis of Indifference (HI) states that, if supernatural beings exist, they are indifferent to the pain and pleasure of sentient creatures. The relevant evidence (O) consists of the vast quantities of intense suffering and the biological character of pain and pleasure, which appear geared toward survival rather than moral or spiritual ends.

Using Bayes' theorem, Draper contends that $P(O | HI)$ is significantly higher than $P(O | T)$. Because the observed distribution of suffering is precisely what one would expect under indifference but surprising under theism, the evidence strongly favors HI over T. Central to the argument is the concept of gratuitous (pointless) evil—suffering that serves no greater good and could have been prevented without losing any compensating benefit. Draper maintains that the world contains massive amounts of such evil, which theism should not permit.

Epistemological, Conceptual, and Methodological Weaknesses

Despite its elegance, Draper's argument faces formidable objections on several fronts.

First, the very identification of gratuitous evil presupposes an epistemic capacity that skeptical theists deny. Human cognitive limitations ("cognitive distance") mean we are poorly positioned to judge whether any particular

instance of suffering is truly pointless. As Wykstra and Alston have argued, the absence of a discernible reason is not evidence of the absence of a reason; God's purposes may simply lie beyond our ken. Draper's reliance on the appearance of pointlessness therefore begs the question against skeptical theism.

Second, the Bayesian component introduces unavoidable subjectivity. Assigning prior probabilities $P(T)$ and $P(HI)$, as well as the likelihoods $P(O | T)$ and $P(O | HI)$, depends heavily on one's antecedent worldview. A committed naturalist will naturally rate $P(O | HI)$ highly, while a theist who already accepts other theistic arguments (cosmological, fine-tuning, moral) will assign a much higher prior to T . This renders the argument less a neutral piece of evidence than a reflection of prior commitments, risking circularity.

Third, Draper underestimates the resources of traditional theodicies. The free-will defense can account for moral evil, while the soul-making theodicy explains much natural suffering as necessary for character formation. Even apparently gratuitous evils (animal suffering, infant death) may play indirect roles in a larger providential order. Draper's dismissal of these responses often rests on the assumption that divine goodness must conform to a narrowly utilitarian calculus—an assumption that critics label anthropomorphic.

Finally, by concentrating almost exclusively on pain and pleasure, Draper brackets other significant data—cosmic fine-tuning, the existence of consciousness, objective moral values, and religious experience—that many theists regard as positive evidence for theism. A comprehensive Bayesian assessment must weigh all relevant evidence, not merely the negative data of suffering.

Conclusion

Paul Draper's evidential argument from evil is a sophisticated and influential challenge to theism, skillfully shifting the debate onto probabilistic terrain. Nevertheless, the argument is undermined by serious epistemological, conceptual, and methodological difficulties. The inability of finite minds to certify gratuitous evil, the unavoidable subjectivity of Bayesian priors, the underestimation of theodicies, and the selective focus on suffering all weaken its force. While Draper rightly highlights a serious evidential cost that theism must bear, he does not succeed in showing that this cost is decisive. The data of evil remain compatible with the existence of a perfectly good, omnipotent, and omniscient God whose purposes may legitimately transcend human comprehension. Future work in philosophy of religion should therefore integrate Draper's insights with a more comprehensive evidential balance sheet and a deeper appreciation of skeptical theism.

References

- Adams, R. M. (1999). *Finite and Infinite Goods: A Framework for Ethics*. Oxford University Press.
- Alston, W. P. (1991). *The Inductive Argument from Evil and the Human Cognitive Condition*. *Philosophical Perspectives*.
- Bergmann, M. (2001). *Skeptical Theism and the Problem of Evil*. *American Philosophical Quarterly*.
- Chalmers, D. J. (1996). *The Conscious Mind: In Search of a Fundamental Theory*. Oxford University Press.
- Craig, W. L. (1994). *Reasonable Faith: Christian Truth and Apologetics*. Crossway Books.
- Draper, P. (1989). *Pain and Pleasure: An Evidential Problem for Theists*.
- Draper, P. (1996). *The Problem of Evil: A Philosophical Excursion*. *Faith and Philosophy*.
- Peterson, M. L., Hasker, W., Reichenbach, B., & Basinger, D. (2017). *Reason and Religious Belief: An Introduction to the Philosophy of Religion* (6th ed.). Oxford University Press.
- Plantinga, A. (1974). *God, Freedom, and Evil*. Eerdmans.
- Plantinga, A. (1979). *The Probabilistic Argument from Evil*. *Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition*.
- Plantinga, A. (1983). *The Probabilistic Argument from Evil*. *Philosophical Studies*.
- Plantinga, A. (2000). *Warranted Christian Belief*. Oxford University Press.
- Rutherford, W. E. (2017). *An Examination of Paul Draper's Evidential Argument from Evil*. Wipf and Stock Publishers.
- Swinburne, R. (2004). *The Existence of God* (2nd ed.). Oxford University Press.
- Wykstra, S. J. (1984). *The Problem of Evil, the Problem of Air, and the Problem of Silence*. *International Journal for Philosophy of Religion*.

بررسی و نقد دیدگاه پل درپیر در مسئله شر

سید محسن هاشمی^۱ | محمد محمدرضایی^۲

۱. دانشجوی دکتری فلسفه دین، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران، قم، ایران. hashemi.mohsen.s@ut.ac.ir
۲. استاد گروه فلسفه دین، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران، قم، ایران. (نویسنده مسئول). mmrezai@ut.ac.ir

چکیده

این مقاله به بررسی و نقد دیدگاه پل درپیر، فیلسوف برجسته دین، در خصوص مسئله شر می‌پردازد. هدف اصلی پژوهش، تحلیل استدلال قرینه‌گرایی شر درپیر است که بر اساس آن، میزان و نوع شر موجود در جهان، شواهدی قوی علیه وجود خدای خیرخواه، قادر مطلق و عالم مطلق ارائه می‌دهد. برای نیل به این هدف، این پژوهش با استفاده از روش تحلیلی-انتقادی، به بررسی دقیق آثار اصلی درپیر و نقد ساختار منطقی و مبانی معرفت‌شناختی استدلال او می‌پردازد و هم‌زمان، ادبیات پژوهشی مرتبط و نقدهای مطرح‌شده توسط دیگر فلاسفه را نیز مورد توجه قرار می‌دهد. یافته‌های اصلی نشان می‌دهند که استدلال درپیر با چالش‌هایی در تعریف و تشخیص شر گزاف مواجه است و مفاهیمی نظیر احتمال پیشین که او به کار می‌برد، دارای ابهامات روش‌شناختی است. همچنین، این مقاله استدلال می‌کند که فرضیات درپیر درباره اهداف الهی و دانش انسانی نسبت به آنها، قابل تردید هستند. در نتیجه‌گیری، مقاله حاضر نشان می‌دهد که با وجود اهمیت دیدگاه درپیر در مباحث معاصر فلسفه دین، استدلال قرینه‌گرایی شر او از نقاط ضعف فلسفی و معرفت‌شناختی قابل توجهی برخوردار است که اعتبار آن را به چالش کشیده و زمینه‌ساز بحث‌های بیشتر در زمینه مسئله شر و راه‌حل‌های آن می‌شود.

کلیدواژه‌ها: پل درپیر، استدلال قرینه‌گرایی شر، فلسفه دین، شر گزاف، احتمال پیشین.

علمی پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۵/۲۷؛ تاریخ اصلاح: ۱۴۰۴/۰۷/۲۰؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۸/۱۲؛ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۱۰/۰۵

هاشمی، سید محسن؛ محمدرضایی، محمد. (۱۴۰۴). بررسی و نقد دیدگاه پل درپیر در مسئله شر. پژوهش‌های فلسفی-کلامی،

۲۷(۴)، ۹۱-۱۱۴. <https://doi.org/10.22091/jptr.2026.14500.3435>

مقدمه

مسئله شر، به چالش کشیدن امکان جمع وجود شر و رنج در جهان با باور به خدایی قادر مطلق، عالم مطلق و کاملاً خیرخواه، از دیرباز یکی از محوری‌ترین و دشوارترین مباحث در فلسفه دین و الهیات بوده است. این مسئله نه تنها از منظر نظری، بلکه از ابعاد عملی و وجودی نیز ذهن بشر را به خود مشغول کرده و همواره یکی از موانع اصلی برای باور به وجود خدا محسوب می‌شود. در میان صور گوناگون مسئله شر، استدلال قرینه‌گرای شر که بر پایه مشاهده میزان و نوع شر موجود در جهان بنا شده، در دهه‌های اخیر توجه بسیاری از فیلسوفان را به خود جلب کرده است.

در این میان، پل دریپر^۱ (۱۹۵۷-...)، از برجسته‌ترین فیلسوفان دین معاصر، نقش چشمگیری در توسعه و تبیین صورت‌بندی قرینه‌گرای مسئله شر ایفا کرده است. او با ارائه استدلال‌هایی دقیق و مبتنی بر احتمالات، کوشیده است نشان دهد که داده‌های تجربی مربوط به شر، به ویژه شر بی‌وجه^۲ و رنج‌های گزاف^۳، شواهدی قوی علیه فرضیه خداباوری^۴ ارائه می‌دهند و فرضیه طبیعت‌گرایی^۵ را محتمل‌تر می‌سازند. دیدگاه دریپر به دلیل وضوح، استحکام ظاهری و رویکرد تحلیلی‌اش، تأثیر عمیقی بر مباحث مربوط به مسئله شر گذاشته و واکنش‌های گسترده‌ای را در میان مدافعان و منتقدان خداباوری برانگیخته است.

هدف اصلی این مقاله، بررسی انتقادی دیدگاه پل دریپر در مسئله شر است و قصد داریم با تحلیل دقیق ساختار استدلال قرینه‌گرای او و بررسی پیش‌فرض‌های معرفت‌شناختی و متافیزیکی آن، نقاط قوت و ضعف این دیدگاه را آشکار کنیم. این بررسی انتقادی شامل واکاوی مفاهیم کلیدی مورد استفاده دریپر، نظیر شر بی‌وجه و گزاف و احتمالات پیشین^۶، و ارزیابی اعتبار منطقی و قرینه‌گرایانه استدلال او خواهد بود.

وجه امتیاز تقریر دریپر از تقریرهای گوناگون از ناسازگاری شرور بی‌وجه با خداباوری، این است که تقریر پل دریپر از استدلال شواهدی شر^۷ نه بر ناسازگاری منطقی^۸ که بر ناسازگاری احتمالاتی^۹ متمرکز است. برخلاف تقریرهای پیشین که معمولاً بر وجود صرف شرور گزاف تمرکز داشتند، دریپر استدلال خود را بر مفهوم احتمال بنا می‌گذارد. دریپر تلاش نمی‌کند ثابت کند وجود شر با خدا غیرممکن^{۱۰}

-
1. Paul Draper
 2. pointless
 3. gratuitous
 4. Theism
 5. Naturalism
 6. Prior probabilities
 7. Evidential Argument from Evil.
 8. Logical Incompatibility
 9. Probabilistic Incompatibility
 10. Impossible

است؛ بلکه استدلال می‌کند که واقعیت‌های مشاهده‌شده شر (مانند توزیع و نوع شرور) با فرضیه "طبیعت‌گرایی" سازگارتر یا احتمالی‌تر هستند تا با فرضیه «خداباوری». او از یک استدلال استقرایی به یک استدلال فرضیه‌ای^۱ تغییر جهت می‌دهد و از قضیه بیز^۲ برای ارزیابی شواهد استفاده می‌کند.

در پیر مفهومی کلیدی به نام «بی‌تفاوتی رنج به اهداف اخلاقی»^۳ را معرفی می‌کند. او مشاهده می‌کند که رنج و لذت در جهان به‌گونه‌ای توزیع شده‌اند که هیچ همبستگی^۴ قوی یا ضروری بین آن‌ها و نیازهای مربوط به تربیت، مجازات یا فرصت‌های اخلاقی^۵ وجود ندارد (این را ناهمسانی می‌نامد). این تمرکز بر الگوهای توزیع^۶ شر (به جای تمرکز بر یک مثال خاص شر گزاف) استدلال را در برابر دفاعیات خداباوران (مانند خداباوری شکاکانه یا دفاعیه اختیار) مقاوم‌تر می‌کند. زیرا پاسخ به یک مورد خاص از شر گزاف دشوارتر از پاسخ به یک الگوی فراگیر است.

در تقریر در پیر، نیازی نیست استدلال‌کننده ثابت کند که یک شر خاص قطعاً گزاف یا بی‌دلیل است (اثبات این امر از نظر معرفتی برای انسان‌ها دشوار است). استدلال در پیر صرفاً بر این فرض استوار است که اگر خداباوری درست باشد، انتظار می‌رود که توزیع رنج و لذت متفاوت از آن چیزی باشد که در واقعیت مشاهده می‌کنیم. بنابراین، او از بار سنگین اثبات معرفت‌شناختی وجود شر گزاف خلاص می‌شود.

مقاله حاضر در ادامه، ابتدا به تبیین کامل و دقیق استدلال در پیر در مسئله شر می‌پردازد. سپس، با ورود به بخش اصلی، نقدهای گوناگونی را به دیدگاه او، از جمله چالش‌های مفهومی در تعریف شر بی‌وجه و ابهامات در روش‌شناسی احتمالی، مطرح خواهد کرد. در نهایت، مقاله با جمع‌بندی نقدهای مطرح شده و ارزیابی کلی از تأثیر آن‌ها بر اعتبار استدلال در پیر، به پایان خواهد رسید و چشم‌اندازهایی برای پژوهش‌های آینده در این زمینه ارائه خواهد داد.

پیشینه پژوهش و ضرورت تحقیق

بررسی متون و منابع فلسفه دین به زبان فارسی نشان می‌دهد که اگرچه موضوع مسئله شر^۷ و پاسخ‌های خداپاورانه به آن، از جمله تئودیه‌ها^۸ و دفاعیات^۹، مورد توجه فلاسفه و متکلمان ایرانی بوده و دیدگاه‌هایی

1. Hypothetical
2. Bayes' Theorem
3. The Indifference of Suffering to Moral Purposes
4. Correlation
5. Moral Purposes
6. Patterns of Distribution
7. Problem of Evil
8. Theodicy
9. Defenses

مانند آلون پلاتینگا یا ویلیام روبراها تحلیل و بررسی شده‌اند، اما تاکنون، پژوهشی مستقل و متمرکز به بررسی و نقد مفصل دیدگاه پل درپیر در این خصوص اختصاص نیافته است. دیدگاه درپیر، که بر مبنای استدلال قرینه‌ای شر و مفاهیمی چون احتمال پیشین، قضیه بیز و شر بی‌وجه بنا شده، یکی از مهم‌ترین مؤثرترین چالش‌های معاصر برای خداآوری در فلسفه تحلیلی دین به شمار می‌رود. ضرورت این مقاله دقیقاً در رفع این خلاء علمی نهفته است. این پژوهش برای اولین بار در ادبیات فارسی، به معرفی، تبیین دقیق، تحلیل انتقادی و ارزیابی استدلال‌های درپیر می‌پردازد تا تصویر کامل‌تری از بحث مسئله شر معاصر ارائه دهد و ابزاری نو برای دانشجویان و محققان فراهم سازد.

تبیین دیدگاه پل درپیر در مسئله شر

پل درپیر، فیلسوف معاصر دین، یکی از برجسته‌ترین مدافعان استدلال قرینه‌گرای شر^۱ است. او برخلاف صورت‌بندی‌های منطقی مسئله شر که تلاش می‌کنند ناسازگاری منطقی میان وجود خدا و وجود شر را نشان دهند، استدلال می‌کند که وجود شر، به‌ویژه نوع و میزان خاصی از آن، وجود خدا را نامحتمل می‌سازد. استدلال او یک استدلال استقرایی یا احتمالی است که بر مقایسه قدرت تبیین‌کنندگی فرضیه خداآوری با فرضیه‌های رقیب، در مواجهه با داده‌های مربوط به شر، تمرکز دارد.

توضیح کامل و دقیق استدلال قرینه‌گرای درپیر

استدلال درپیر عمدتاً در مقاله تأثیرگذار او درد و لذت: یک مسئله قرینه‌گرا برای خداآوران^۲ مطرح شده است. هسته استدلال او به شرح زیر است:

درپیر استدلال خود را بر اساس مقایسه دو فرضیه اصلی بنا می‌کند:

الف) فرضیه تئیسیم^۳ (T): خدایی وجود دارد که قادر مطلق، عالم مطلق و کاملاً خیرخواه است و جهان را آفریده است.

ب) فرضیه بی‌تفاوتی^۴ (HD): اگر موجودات ماوراءالطبیعه‌ای وجود داشته باشند، آن‌ها نسبت به درد و لذت موجودات ذی‌شعور بی‌تفاوت هستند. این فرضیه با طبیعت‌گرایی سازگار است، اما با خداآوری کلاسیک^۵ ناسازگار است.

1. Evidential Argument from Evil

2. Pain and Pleasure: An Evidential Problem for Theists

3. Theism

4. Hypothesis of Indifference

5. خداآوری کلاسیک (Classical Theism) یک درک فلسفی و الهیاتی سنتی از خدا است که ریشه در فلسفه یونان باستان

اوپسپس به مشاهدات (O) مربوط به درد و لذت در جهان اشاره می‌کند، به‌ویژه:

وجود مقادیر زیادی از درد و رنج شدید و بی‌مورد و گزاف.^۱

توزیع درد و لذت در جهان که به نظر می‌رسد عمدتاً با نیازهای بقای موجودات زنده مرتبط است، نه با اهداف اخلاقی یا معنوی بالاتر. (Draper, 1989, p. 333)

درپیر استدلال می‌کند که احتمال مشاهده O در صورت صحت HI (P(O|HI)) بسیار بیشتر از احتمال مشاهده O در صورت صحت T (P(O|T)) است. به عبارت دیگر، وجود این نوع و میزان از شر و رنج، در چارچوب فرضیه بی‌تفاوتی (HI) کاملاً قابل انتظار و طبیعی به نظر می‌رسد، در حالی که در چارچوب فرضیه خداباوری (T)، بسیار غافلگیرکننده و نامحتمل است.

بر اساس قضیه بیز^۲، اگر $P(O|HI) > P(O|T)$ باشد، آنگاه مشاهده O (داده‌های مربوط به شر) شواهدی علیه T و به نفع HI ارائه می‌دهد. درپیر معتقد است که این شواهد به قدری قوی هستند که دلیل موجهی برای رد خداباوری فراهم می‌آورند، مگر اینکه شواهد بسیار قوی‌تری به نفع آن وجود داشته باشد.

تبیین مفاهیم کلیدی استدلال درپیر

۱. شر گزاف

مفهوم شر بی‌وجه یا گزاف در قلب استدلال درپیر قرار دارد. شر گزاف به رنج یا دردی اطلاق می‌شود که هیچ هدف اخلاقی یا معنوی بالاتری را محقق نمی‌سازد و می‌توانست بدون از دست دادن هیچ خیر بزرگ‌تری یا کسب هیچ شر بزرگ‌تری، از آن جلوگیری شود. درپیر استدلال می‌کند که خداباوری پیش‌بینی می‌کند که شر گزاف وجود نخواهد داشت، زیرا خدای خیرخواه و قادر مطلق دلیلی برای اجازه دادن به چنین شری ندارد. اما به نظر می‌رسد جهان مملو از شر گزاف است. (Draper, 1989, p. 332)

برای درپیر، این نوع از رنج، کاملاً بی‌وجه و غیرضروری تلقی می‌شود و به نظر می‌رسد هیچ توجیه معقولی برای وجودش در یک جهان طراحی‌شده توسط خدایی خیرخواه، قادر و عالم مطلق وجود ندارد. درپیر استدلال می‌کند که خداباوری کلاسیک (با خدایی کاملاً خیرخواه، قادر مطلق و عالم مطلق) پیش‌بینی می‌کند که شر بی‌وجه و گزاف نباید وجود داشته باشد. منطق این پیش‌بینی ساده است: اگر خدا کاملاً خیرخواه باشد، می‌خواهد از رنج جلوگیری کند؛ اگر قادر مطلق باشد، می‌تواند از رنج

(مانند افلاطون و ارسطو) و همچنین آموزه‌های یهودی، مسیحی و اسلامی دارد. این نوع از تبیین، خدا را به عنوان واقعیت نهایی، ضروری و متعالی تعریف می‌کند که منشأ و بنیاد تمام هستی است.

1. Gratuitous Evil
2. Bayes' Theorem

جلوگیری کند؛ و اگر عالم مطلق باشد، می‌داند کدام رنج‌ها بی‌وجه هستند و قابل اجتناب‌اند. بنابراین، در چارچوب خداباوری، وجود رنجی که هیچ نفعی ندارد و صرفاً درد ایجاد می‌کند، غیرقابل توجیه به نظر می‌رسد. به همین دلیل، در پیر معتمد است که خداباوران باید انتظار جهانی را داشته باشند که در آن، اگر شری هم وجود دارد، حتماً هدف یا دلیلی بالاتر برای آن باشد. اما در پیر با نگاه به واقعیت جهان، به این نتیجه می‌رسد که جهان «مملو از شر گزاف» است. او به رنج‌های بی‌شمار حیوانات در طبیعت، بیماری‌های لاعلاج کودکان، و فجایع طبیعی غیرقابل پیش‌بینی که قربانیان بی‌گناهی را درگیر می‌کنند، اشاره می‌کند. برای مثال، درد کشیدن طولانی مدت یک حیوان پس از یک شکار ناموفق، یا مرگ دردناک کودکی خردسال بر اثر یک بیماری ژنتیکی، به نظر در پیر، نمونه‌هایی از رنجی هستند که هیچ خیر بزرگ‌تری را به دنبال ندارند و می‌توانستند به راحتی توسط یک خدای قادر مطلق و خیرخواه متوقف شوند. این مشاهدات، از دیدگاه در پیر، با پیش‌بینی‌های خداباوری در تناقض آشکار قرار دارند. در نتیجه، وجود شر گزاف به عنوان یک شاهد تجربی قوی علیه فرضیه خداباوری عمل می‌کند. در پیر معتمد است که الگوی درد و رنجی که در جهان مشاهده می‌کنیم، بیشتر با فرضیه بی‌تفاوتی (HI) سازگار است، که موجودات ماوراءالطبیعه را نسبت به درد و لذت موجودات ذی‌شعور بی‌تفاوت می‌داند. این عدم تطابق بین پیش‌بینی‌های خداباوری و مشاهدات واقعی از جهان، هسته استدلال قرینه‌گرای در پیر را تشکیل می‌دهد و یکی از مهم‌ترین چالش‌ها را برای باور به خدای خیرخواه، قادر و عالم مطلق مطرح می‌کند.

۲. احتمال پیشین

احتمال پیشین^۱ مفهومی کلیدی در نظریه احتمالات بیزی و قلب استدلال قرینه‌گرای پل در پیر در مسئله شر است. این مفهوم به میزان باور اولیه یا درجه‌ای از قطعیت یک فرضیه اشاره دارد، پیش از اینکه هرگونه شواهد جدیدی در نظر گرفته شود. به عبارت دیگر، احتمال پیشین، برآوردی از چقدر محتمل بودن یک فرضیه، بر اساس دانش یا باورهای ما قبل از مشاهده داده‌های جدید، ارائه می‌دهد. در چارچوب استدلال در پیر، دو فرضیه اصلی وجود دارد: خداباوری یا تئیسیم (T) و فرضیه بی‌تفاوتی (HI). در پیر می‌خواهد نشان دهد که چگونه شواهد مربوط به شر (O) بر احتمال این دو فرضیه تأثیر می‌گذارند. در اینجا، احتمال پیشین (PT) (احتمال وجود خدا بر اساس خداباوری، قبل از دیدن شر) و $P(HI)$ (احتمال صحت فرضیه بی‌تفاوتی، قبل از دیدن شر) مطرح می‌شود. اهمیت این مفهوم در این است که در پیر اذعان دارد که ممکن است بسیاری از افراد، به دلایل مختلف (مانند تجربه شخصی، تعلیمات دینی، یا استدلال‌های فلسفی دیگر مانند استدلال کیهان‌شناختی)، احتمال پیشین بالایی برای خداباوری قائل باشند.

با این حال، درپیر استدلال می‌کند که حتی اگر احتمال پیشین خداباوری بالا باشد، شواهد مربوط به شر (O) به ویژه وجود شر بی‌وجه و گزاف، آن را به میزان قابل توجهی کاهش می‌دهد. او از قضیه بیز برای فرموله کردن این ایده استفاده می‌کند. قضیه بیز به ما نشان می‌دهد که چگونه احتمال یک فرضیه پس از مشاهده شواهد جدید (که به آن احتمال پسین^۱ می‌گویند) تغییر می‌کند:

$$P(H|E) = \frac{P(E|H) \cdot P(H)}{P(E)}$$

که در آن:

$P(H|E)$ احتمال پسین فرضیه H با توجه به شاهد E است.

$P(E|H)$ احتمال مشاهده شاهد E در صورت صحت فرضیه H است.

$P(H)$ احتمال پیشین فرضیه H است.

$P(E)$ احتمال کلی مشاهده شاهد E است.

درپیر به طور خاص بر نسبت $P(O|T)$ (احتمال مشاهده شر در صورت صحت خداباوری) و $P(O|HI)$ (احتمال مشاهده شر در صورت صحت فرضیه بی‌تفاوتی) تمرکز می‌کند. او معتقد است که $P(O|HI)$ بسیار بیشتر از $P(O|T)$ است. یعنی، وجود این حجم و نوع خاص از شر (بی‌وجه و گزاف)، در یک جهان بی‌تفاوت بسیار محتمل‌تر است تا در یک جهان خلق‌شده توسط خدای خیرخواه. بر اساس قضیه بیز، اگر $P(O|HI) > P(O|T)$ باشد، آنگاه مشاهده O (شواهد شر) شواهدی علیه T و به نفع HI ارائه می‌دهد. این بدان معناست که حتی اگر $P(T)$ در ابتدا بالا باشد، مشاهده شر می‌تواند آن را به طور قابل ملاحظه‌ای کاهش دهد و باور به خداباوری را تضعیف کند.

بنابراین، مفهوم احتمال پیشین به درپیر اجازه می‌دهد تا استدلال کند که مسئله شر نه تنها یک چالش منطقی (که ادعا می‌کند خداباوری و شر ناسازگارند) بلکه یک چالش قرینه‌گرا و احتمالی است. او می‌پذیرد که شاید خداباوری از نظر منطقی با وجود شر ناسازگار نباشد (یعنی ممکن است خدا دلایلی نامعلوم برای شر داشته باشد)، اما تأکید می‌کند که شواهد تجربی (وجود شر بی‌وجه و گزاف) باعث می‌شود که باور به خداباوری، حتی اگر پیش‌تر معقول به نظر می‌رسید، پس از در نظر گرفتن این شواهد، کمتر موجه باشد. این رویکرد احتمالی، مرکز ثقل بحث‌های معاصر در مورد مسئله شر است و بر نحوه تأثیرگذاری داده‌های واقعی بر باورهای ما تمرکز دارد.

۳. قدرت تبیین‌کنندگی

قدرت تبیین‌کنندگی^۱ یک معیار کلیدی در ارزیابی فرضیه‌های علمی و فلسفی است که پل درپیر آن را در مرکز استدلال قرینه‌گرای خود در مسئله شر قرار می‌دهد. این مفهوم به توانایی یک فرضیه برای تبیین مشاهدات، پدیده‌ها یا داده‌های موجود به شیوه‌ای قانع‌کننده و جامع اشاره دارد. به بیان ساده، فرضیه‌ای که مشاهدات را بهتر تبیین می‌کند یا آن‌ها را محتمل‌تر می‌سازد، فرضیه‌ای قوی‌تر و قابل قبول‌تر در نظر گرفته می‌شود. درپیر استدلال می‌کند که برای ارزیابی اعتبار خدااباوری، نباید صرفاً به وجود شر به عنوان یک تناقض منطقی با خدا نگریست، بلکه باید از یک رویکرد احتمالی استفاده کرد و پرسید: کدام فرضیه (خدااباوری یا فرضیه رقیب) وجود الگوهای خاص شر و رنج را در جهان بهتر تبیین می‌کند؟ او بر این نکته تأکید می‌کند که وقتی ما به الگوهای درد و لذت در جهان می‌نگریم، به‌ویژه وجود مقادیر زیادی از رنج‌های ظاهراً بی‌وجه و گزاف، این مشاهدات با برخی فرضیه‌ها بسیار سازگارتر از فرضیه‌های دیگر هستند. (Draper, 1989, p. 333)

۴. بررسی و نقد دیدگاه پل درپیر در مسئله شر

پس از تبیین دقیق استدلال قرینه‌گرای شر پل درپیر و آشنایی با مفاهیم کلیدی او، اکنون زمان آن فرا رسیده است که به بررسی انتقادی و ارزیابی عمیق این دیدگاه بپردازیم. همانطور که پیشتر اشاره شد، استدلال درپیر به دلیل فرمول‌بندی دقیق و تکیه بر احتمالات، تأثیر بسزایی در مباحث معاصر فلسفه دین داشته و بسیاری از فیلسوفان را به واکنش واداشته است. در این راستا، ما تنها به بازگویی نقدهای موجود بسنده نخواهیم کرد، بلکه تلاش می‌کنیم با ارائه استدلال‌های تحلیلی و منطقی، نشان دهیم که چرا دیدگاه درپیر، با وجود ظرافت‌هایش، در مواجهه با برخی چالش‌های بنیادی ناتوان است. این نقدها به ابعاد مختلف استدلال او، از جمله مفهوم‌پردازی شر بی‌وجه و گزاف و رویکرد او به محاسبه احتمالات پیشین، خواهند پرداخت. هدف نهایی این بررسی انتقادی، روشن ساختن این نکته است که آیا استدلال قرینه‌گرای شر درپیر واقعاً می‌تواند به عنوان یک دلیل قاطع علیه خدااباوری عمل کند یا خیر؟

هر یک از نقدها در زیربخش‌های جداگانه مطرح خواهد شد. ابتدا، نقد به روشنی توضیح داده می‌شود تا فهم دقیق آن برای خواننده میسر باشد. سپس، استدلال‌های پشتیبان این نقد ارائه خواهد شد و در صورت لزوم، به دیدگاه‌های سایر فلاسفه که با این نقدها همسو هستند، اشاره خواهیم کرد. همچنین، تلاش می‌شود تا نقدها در برابر پاسخ‌های احتمالی درپیر یا مدافعان دیدگاه او سنجیده شوند تا یک

1. Explanatory Power

بحث جامع و دوطرفه شکل گیرد.

ابهام در مفهوم شریبی وجه و گزاف و پیش فرض‌های محدودکننده

یکی از پایه‌های اصلی استدلال درپیر، مفهوم شریبی وجه و گزاف است. درپیر معتقد است که خدا باوری پیش بینی می‌کند شریبی وجه و گزاف نباید وجود داشته باشد و مشاهده این نوع شر، دلیلی علیه خدا باوری است. اما، این مفهوم با چالش‌های اساسی معرفت‌شناختی و متافیزیکی روبروست. نقد اصلی این است که انسان‌ها به دلیل محدودیت‌های شناختی، نمی‌توانند به طور قطعی تشخیص دهند که آیا یک شر خاص واقعاً بی‌وجه و گزاف است یا خیر. برای اینکه بتوانیم ادعا کنیم شریبی وجه است، باید به تمام نتایج ممکن آن شر در طول زمان و در تمام ابعاد هستی (شامل ابعاد ماوراءالطبیعی) آگاه باشیم. این دانش فراتر از توانایی‌های معرفتی بشر است.

۱. محدودیت‌های معرفتی انسان

یکی از نقدها به استدلال قرینه‌گرای شر پل درپیر، به چالش کشیدن توانایی انسان برای تشخیص قطعی شریبی وجه است. درپیر در استدلال خود بر این فرض استوار است که می‌توانیم با مشاهده رنج‌های خاص در جهان، به طور موجهی نتیجه بگیریم که این رنج‌ها هیچ هدف اخلاقی یا معنوی بالاتری را دنبال نمی‌کنند و می‌توانستند بدون از دست دادن هیچ خیر بزرگ‌تری، از آن‌ها جلوگیری شود. اما منتقدان، این فرض را به دلیل محدودیت‌های ذاتی معرفتی انسان^۱ زیر سوال می‌برند. این نقد استدلال می‌کند که برای اینکه یک انسان بتواند با اطمینان ادعا کند که رنجی گزاف است، باید به تمام نتایج احتمالی آن رنج در طول زمان (نه فقط در زمان حال) و در تمام ابعاد هستی (نه فقط ابعاد قابل درک برای بشر) آگاه باشد. این شامل پیامدهای مستقیم و غیرمستقیم، شناخته شده و ناشناخته، و حتی پیامدهایی در قلمروهای متافیزیکی یا معنوی می‌شود که فراتر از درک و تجربه ما هستند. همانطور که ویلیام رادرفورد^۲ در نقد خود به استدلال درپیر اشاره می‌کند، تنها یک ذهن الهی می‌تواند با یقین بداند که آیا یک عمل شرورانه یا رنج‌آور از هر خیر ممکن و در هر زمانی که ممکن است از آن ناشی شود، تهی است. (Rutherford, 2017, p. 147) در نتیجه، ادعای گزاف بودن یک شر، نیازمند دانش جامع و فراگیری است که به وضوح از توانایی‌های شناختی انسان فراتر است. ما قادر به دیدن تصویر بزرگ نیستیم و از طرح‌های پیچیده و دلایل نه‌چندان واضح الهی بی‌اطلاعیم.

1. human cognitive limitations
2. William E. Rutherford

این محدودیت معرفتی، زمینه‌ساز مفهوم خیرهای نامعلوم یا اهداف ناشناخته الهی می‌شود. مدافعان خدا باوری استدلال می‌کنند که رنجی که در کوتاه‌مدت یا از دیدگاه محدود ما بی‌معنا به نظر می‌رسد، ممکن است در واقع ابزاری برای تحقق یک خیر بزرگ‌تر باشد که ما از آن بی‌خبر هستیم. (Plantinga, 1979, P. 53) برای مثال، یک بیماری سخت ممکن است به رشد شخصیتی عمیق، افزایش همدردی در جامعه، پیشرفت‌های پزشکی که جان هزاران نفر را نجات می‌دهد، یا حتی تحقق یک هدف الهی نه‌چندان واضح برای فرد یا جامعه‌ای بزرگ‌تر منجر شود. در پیر خود به این نکته واقف است که ممکن است خیرهای نامعلومی وجود داشته باشند، اما استدلال می‌کند که صرف احتمال وجود چنین خیرهایی، احتمال P(OIT) را به اندازه کافی کاهش نمی‌دهد. با این حال، منتقدان بر این باورند که صرف وجود احتمال موجه برای یک خیر ناشناخته کافی است تا اعتبار ادعای بی‌وجه و گزاف بودن یک شر را به شدت تضعیف کند. این شک‌گرایی معرفت‌شناختی در مورد توانایی ما در تشخیص شر بی‌وجه، سنگ بنای دفاعیات بسیاری از فلاسفه دین در برابر استدلال در پیر است.

۲. دیدگاه‌های دفاعی تئیستی

یکی دیگر از نقدهای مهم به استدلال در پیر، به نادیده گرفتن یا کم‌اهمیت جلوه دادن دیدگاه‌های دفاعی خدا باوری^۱ می‌پردازد که برای توجیه وجود شر (از جمله آنچه در پیر بی‌وجه و گزاف می‌نامد) ارائه شده‌اند. این دفاعیات، که توسط فلاسفه دین مطرح شده‌اند، هدفشان نشان دادن این است که وجود خدا و وجود شر ناسازگاری منطقی ندارند و حتی ممکن است شر، ابزاری برای رسیدن به خیرهای بزرگ‌تر باشد. در پیر در درجه اول بر استدلال قرینه‌گرا تمرکز دارد، اما موفقیت استدلال قرینه‌گرای او تا حدی به ضعف این دفاعیات بستگی دارد. دفاعیه اراده آزاد^۲ یکی از مشهورترین این دفاعیات است. آلون پلنتینگا به تفصیل این دفاعیه را توسعه داده است، با این استدلال که خدا برای اینکه موجوداتی با اراده آزاد واقعی داشته باشد (یعنی موجوداتی که قادر به انتخاب خیر و شر باشند)، باید به آن‌ها اجازه دهد که گاهی اوقات شر اخلاقی را انتخاب کنند. (Plantinga, 1974, p. 35) از این منظر، شر اخلاقی (رنج ناشی از اعمال انسان) اجتناب‌ناپذیر است اگر خیر اراده آزاد حفظ شود، و خیر اراده آزاد آنقدر بزرگ است که ارزش این رنج را دارد. در پیر اگرچه بر شر طبیعی تأکید بیشتری دارد، اما حتی در مورد شر طبیعی نیز می‌توان دفاعیاتی مطرح کرد که به اراده آزاد مرتبط باشند؛ مثلاً، جهانی با قوانین طبیعی ثابت (که می‌تواند منجر به بلاهای طبیعی شود) برای اعمال اراده آزاد ضروری است. علاوه بر دفاعیه اراده آزاد،

1. Theistic Defenses
2. Free Will Defense

تئودیه تربیت نفس^۱ نیز به طور فزاینده‌ای اهمیت یافته است. این تئودیه استدلال می‌کند که جهان، مکانی است که در آن رنج و چالش‌ها، فرصت‌هایی برای رشد معنوی، اخلاقی و شخصیتی انسان فراهم می‌آورند. در این دیدگاه، رنج‌ها به انسان‌ها کمک می‌کنند تا ویژگی‌هایی مانند شجاعت، همدلی، استقامت و فداکاری را توسعه دهند که در غیر این صورت امکان‌پذیر نبود. بنابراین، برخی شرور، حتی اگر دردناک باشند، برای ساختن روح و تکامل اخلاقی بشر ضروری هستند و از این رو، بی‌وجه و گزاف نیستند. درپیر ممکن است بپذیرد که برخی رنج‌ها این کارکرد را دارند، اما استدلال می‌کند که حجم و نوع خاصی از رنج‌ها، به‌ویژه رنج حیوانات یا کودکان بی‌گناه، به نظر نمی‌رسد چنین نقشی داشته باشند. با این حال، مدافعان این تئودیه معتقدند که حتی این رنج‌ها نیز می‌توانند به طور غیرمستقیم در یک سیستم جامع‌تر برای رشد اخلاقی مؤثر باشند یا درک ما از هدف آن‌ها محدود است.

۳. پیش‌فرض‌های ضمنی درباره اهداف الهی

نقد مهم دیگری که به استدلال پل درپیر وارد می‌شود، به پیش‌فرض‌های ضمنی و گاه ناگفته‌ای بازمی‌گردد که او درباره نحوه عملکرد خیرخواهی الهی و اهداف نهایی خدا برای خلقت جهان دارد. درپیر در استدلال خود عملاً فرض می‌کند که اگر خدای خیرخواه، قادر مطلق و عالم مطلق وجود داشته باشد، رفتار او باید با معیارهای اخلاقی و منطقی انسانی ما از خوب بودن یا بهترین بودن مطابقت داشته باشد. او انتظار دارد که خدا از شرور (به‌ویژه شرور بی‌وجه و گزاف) جلوگیری کند، زیرا از دیدگاه ما این کار خیرخواهانه‌ترین اقدام است. این نقد استدلال می‌کند که ما به عنوان موجوداتی محدود و دارای فهم ناقص، نمی‌توانیم با اطمینان فرض کنیم که اهداف و دلایل الهی، باید کاملاً با درک ما از خیرخواهی یا منطق انسانی مطابقت داشته باشند. دیدگاه خدا از خیر یا بهترین جهان ممکن، ممکن است بسیار فراتر و پیچیده‌تر از آن چیزی باشد که ما می‌توانیم تصور کنیم. همانطور که ویلیام رادرفورد در نقد خود به درپیر و سایر فلاسفه اشاره می‌کند، ایده‌ای که خدا باید جهان را به بهترین نحو ممکن بسازد، ممکن است فرضیه‌ای باشد که بر اساس فهم محدود انسان از بهترین و نه بر اساس طبیعت خدا، بنا شده است. (Rutherford, 2017, p. 165) به عبارت دیگر، ما تمایل داریم خدا را بر اساس معیارهای انسانی خود بسنجیم و سپس انتظار داریم که جهان، بازتابی از آن معیارهای محدود باشد.

ممکن است خدا دلایلی برای اجازه دادن به رنج داشته باشد که به سادگی خارج از ظرفیت درک شناختی ماست. این دلایل می‌توانند شامل خیرهای بزرگ‌تر و پیچیده‌تری باشند که در طول زمان‌های طولانی یا در ابعاد هستی‌شناختی گسترده‌تری آشکار می‌شوند. به عنوان مثال، برخی تئودیه‌ها (مانند

تودیسسه خیرهای نامعلومی که تنها خدا می‌داند یا محدودیت فهم انسانی^۱) استدلال می‌کنند که از آنجا که ما محدودیت‌های معرفتی داریم، دلیلی نداریم فکر کنیم که اگر خدا دلیلی برای اجازه دادن به شر داشته باشد، ما نیز حتماً از آن مطلع خواهیم بود. (Wykstra, 1984, p. 1-33) این رویکرد، در واقع، ادعای درپیر مبنی بر بی‌وجه بودن یک شر را نه با ارائه یک دلیل جایگزین، بلکه با زیر سوال بردن توانایی ما در تشخیص فقدان دلیل، به چالش می‌کشد.

مشکلات در محاسبه احتمالات پیشین و اعتبار شواهد

استدلال قرینه‌گرای درپیر، همانطور که پیش‌تر توضیح داده شد، به شدت بر نظریه احتمالات بیزی متکی است، به‌ویژه بر توانایی ما برای مقایسه احتمال پیشین فرضیه‌های مختلف در مواجهه با شواهد شر. درپیر ادعا می‌کند که احتمال مشاهده شر آن‌گونه که در جهان هست، در صورت صحت فرضیه بی‌تفاوتی (HI) بسیار بیشتر از احتمال آن در صورت صحت فرضیه تئیسیم (T) است (یعنی: $P(O|HI) > P(O|T)$). با این حال، یکی از جدی‌ترین چالش‌ها و نقدهایی که به این جنبه از استدلال او وارد می‌شود، مربوط به دشواری‌های ذاتی و ابهامات در محاسبه و ارزش‌گذاری عینی این احتمالات است.

نقد اصلی این است که تعیین ارزش دقیق و عینی $P(O|HI)$ و $P(O|T)$ ، و به خصوص احتمال پیشین خود فرضیه‌ها (مانند $P(T)$)، بسیار دشوار و حتی ناممکن است. این احتمالات اغلب بر اساس شهودها، باورهای پیشین، و تمایلات فلسفی فرد ارزیابی می‌شوند تا بر مبنای داده‌های تجربی قابل اندازه‌گیری. همانطور که ویلیام آلستون^۲ در نقد خود به استدلال‌های احتمالی شر اشاره می‌کند، ارزیابی این احتمالات شرطی (مانند $P(O|T)$) معمولاً بر اساس شهودها و قضاوت‌های کیفی صورت می‌گیرد، نه بر اساس داده‌های آماری یا منطقی روشن (Alston, 1991, p. 30). اگر کسی از ابتدا تمایل به طبیعت‌گرایی داشته باشد، ممکن است به سادگی $P(O|HI)$ را بسیار بالا ببیند و $P(O|T)$ را به دلیل عدم توجه کافی برای شر، پایین‌تر فرض کند. برعکس، فردی که از ابتدا به خدا باور دارد، ممکن است دلایل پنهانی و نامعلومی را برای شرور در نظر بگیرد و بنابراین $P(O|T)$ را بالاتر ارزیابی کند. این تکیه بر شهودهای ذهنی باعث می‌شود که استدلال درپیر در نهایت به یک بحث دوری یا حداقل به موضوعی کاملاً ذهنی تبدیل شود که قابلیت ابطال‌پذیری یا تأیید تجربی ندارد.

علاوه بر این، درپیر استدلال می‌کند که فرضیه بی‌تفاوتی (HI) دارای قدرت تبیین‌کنندگی بالاتری برای مشاهدات مربوط به شر است، زیرا توزیع درد و لذت در جهان به نظر می‌رسد بیشتر با یک جهان

1. Skeptical Theism
2. William P. Alston

بی تفاوت سازگار است. اما منتقدان این نکته را مطرح می‌کنند که صرف عدم درک ما از دلیل یک پدیده، به معنای عدم وجود آن دلیل نیست. این استدلال مبتنی بر مغالطه برهان از جهل^۱ می‌باشد. همانطور که استیون جی. ویکسترا^۲ در دفاع از خداآوری شکاکانه بیان می‌کند، عدم توانایی ما در دیدن یک دلیل خوب برای اجازه دادن به رنج، نباید به عنوان شواهد بر عدم وجود چنین دلیلی تلقی شود. (Wykstra, 1984, p. 6) یک خدای عالم مطلق ممکن است دلایلی برای اجازه دادن به شر داشته باشد که فراتر از فهم محدود ماست. بنابراین، حتی اگر ما نتوانیم دلیلی برای یک شر خاص بیابیم، این خود به تنهایی نمی‌تواند دلیلی قاطع بر کاهش چشمگیر P(OIT) باشد. نقد به این معناست که درپیر از آنچه ما نمی‌دانیم برای استنتاج آنچه وجود ندارد، استفاده می‌کند که از نظر معرفت‌شناختی قابل دفاع نیست. این مشکلات در تعیین احتمالات و تکیه بر فقدان دانش انسانی، اعتبار استدلال قرینه‌گرای درپیر را تضعیف می‌کند و آن را کمتر قانع‌کننده می‌سازد.

۱. مسئله فرضیه کمکی و موقت

یکی دیگر از نقدهای مهم به استدلال قرینه‌گرای درپیر، که به طور مستقیم با مشکل وابستگی به شهود و باورهای پیشین گره خورده است، به مسئله فرضیه کمکی و موقت^۳ مربوط می‌شود. یک فرضیه کمکی و موقت (ad hoc) که فرضیه‌ای گفته می‌شود که صرفاً برای توضیح یک مشاهده یا داده خاص و نجات یک نظریه از ابطال، به آن افزوده می‌شود، بدون اینکه از شواهد مستقلی برخوردار باشد یا قدرت تبیین‌کنندگی گسترده‌ای داشته باشد. این امر باعث می‌شود که نظریه اصلی، پیچیده‌تر و کمتر محتمل به نظر برسد.

درپیر در استدلال خود علیه خداآوری، اغلب این نقد را مطرح می‌کند که خداباوران برای توجیه وجود شر (به‌ویژه شر بی‌وجه و گراف)، مجبور به ارائه فرضیاتی موقت می‌شوند. برای مثال، وقتی تئیس‌ها در مواجهه با رنج بی‌معنا می‌گویند: حتماً خدا دلایل نامعلومی دارد که ما از آن‌ها بی‌خبریم، درپیر این را به مثابه افزودن یک فرضیه بی‌اساس برای حفظ خداآوری در برابر شواهد منفی تفسیر می‌کند. (Draper, 1989, p. 337) او معتقد است که اینگونه دفاعیات، به جای اینکه توضیح واقعی ارائه دهند، صرفاً راهی برای گریز از چالش‌های مطرح شده توسط شر هستند.

با این حال، منتقدان درپیر استدلال می‌کنند که این نقد فرضیه کمکی و موقت می‌تواند به صورت

1. Argument from Ignorance
2. Stephen J. Wykstra
3. The Problem of Ad Hoc Hypotheses

مقابل و حتی شدیدتر به خود فرضیه بی تفاوتی یا طبیعت‌گرایی نیز وارد شود. در حالی که در پیر بر نقاط ضعف خداباوری در تبیین شر تمرکز می‌کند، طبیعت‌گرایی نیز در مواجهه با پدیده‌هایی مانند خودآگاهی^۱، ریشه‌های کیهان، قوانین دقیق فیزیکی که برای حیات ضروری هستند، یا واقعیت عینی اخلاق، ممکن است با چالش‌های تبیینی مواجه شود. (Swinburne, 2004) برای مثال، طبیعت‌گرایان برای تبیین آگاهی ممکن است مجبور به ارائه فرضیات بسیار پیچیده و غیرشهودی در مورد ظهور آن از ماده باشند، یا برای تبیین نظم کیهانی به فرضیه چندجهانی^۲ متوسل شوند که خود نیازمند ایمان به وجود مجموعه‌ای بی‌نهایت از جهان‌هاست که هیچ شواهد مستقیمی برای آن‌ها وجود ندارد. این فرضیات نیز می‌توانند از دیدگاه یک خداباور، ناموجه و صرفاً برای نجات طبیعت‌گرایی از معضلات تبیینی‌اش تلقی شوند. بنابراین، قضاوت در مورد اینکه کدام فرضیه (خداباوری یا طبیعت‌گرایی) نیاز به فرضیات موقت بیشتری دارد یا کدام یک ساده‌تر و محتمل‌تر است، خود یک موضوع داوری فلسفی پیچیده است که اغلب تحت تأثیر پیش‌فرض‌ها و سوگیری‌های معرفت‌شناختی فرد قرار دارد. همانطور که ریچارد سوئیبرن اشاره می‌کند، ارزیابی سادگی^۳ فرضیه‌ها نباید تنها به تعداد موجودیت‌های مفروض محدود شود، بلکه باید به میزان قدرت تبیین‌کنندگی و سازگاری درونی آن‌ها نیز توجه داشت. (Swinburne, 2004, p. 53) در نهایت، این نقد نشان می‌دهد که ادعای در پیر مبنی بر برتری تبیین‌کنندگی فرضیه بی تفاوتی، آنقدر که به نظر می‌رسد، قاطع نیست و هر دو فرضیه (خداباوری و طبیعت‌گرایی) در مواجهه با داده‌های گوناگون جهان، ممکن است نیاز به پیرایش ادله یا فرضیات مکملی داشته باشند.

۲. تفاوت میان عدم درک و عدم وجود

یکی از نقدهای محوری به استدلال قرینه‌گرای در پیر، که به ویژه از سوی مدافعان خداباوری شکاکانه^۴ مطرح می‌شود، تمایز حیاتی میان عدم درک^۵ و عدم وجود است. در پیر استدلال می‌کند که چون ما نمی‌توانیم دلایل قانع‌کننده‌ای برای رنج‌های خاص (که او آن‌ها را گزاف می‌خواند) بیابیم، این امر به عنوان شاهدهی علیه خداباوری عمل می‌کند. به عبارت دیگر، او از ناتوانی ما در درک هدف یک شر، نتیجه می‌گیرد که آن شر احتمالاً بی‌وجه است و در نتیجه، خدای خیرخواه آن را مجاز نمی‌داند. نقد این است که صرف ناتوانی انسان در درک دلیل یا هدف یک رنج، به معنای عدم وجود آن دلیل یا هدف نیست. ذهن انسان محدود است. ما در زمان و مکان محصوریم، دانش ما ناقص است و

1. consciousness
 2. multiverse
 3. Ockham's Razor
 4. Skeptical Theism
 5. Unawareness/Inability to Comprehend

توانایی ما برای درک پیچیدگی‌های عظیم کیهان، از جمله طرح‌ها و اهداف الهی (در صورت وجود)، بسیار محدود است. ممکن است خدایی با علم و حکمتی بی‌نهایت، دلایلی برای اجازه دادن به رنج داشته باشد که به سادگی فراتر از ظرفیت شناختی ما برای درک است. به عنوان مثال، یک کودک خردسال ممکن است دلیل لزوم تزریق واکسن دردناک را درک نکند و آن را رنج گزاف تلقی کند، در حالی که والدینش به خوبی می‌دانند که این درد کوچک برای جلوگیری از یک بیماری مهلک و دستیابی به خیر بزرگ‌تر سلامتی در آینده ضروری است. این قیاس (هرچند ناقص) نشان می‌دهد که فقدان درک ما از یک دلیل، به معنای فقدان وجود دلیل نیست. بنابراین، زمانی که درپیر به وجود شر بی‌وجه استناد می‌کند، منتقدان پاسخ می‌دهند که این تنها به معنای شری است که دلیل آن برای ما آشکار نیست، و نه لزوماً شری که هیچ دلیلی ندارد. (Bergmann, 2001, p. 173-185) این تمایز، اعتبار استدلال قرینه‌گرای درپیر را به طور قابل توجهی تضعیف می‌کند، زیرا بر فرض بنیادینی از دانش کامل انسانی در مورد اهداف الهی تکیه دارد که قابل توجیه نیست.

تمرکز صرف بر درد و لذت و نادیده گرفتن ابعاد دیگر هستی

درپیر استدلال خود را عمدتاً بر درد و لذت^۱ متمرکز می‌کند و ادعا دارد که توزیع آن‌ها در جهان با فرضیه بی‌تفاوتی سازگارتر است. اما این تمرکز شاید بیش از حد محدودکننده باشد و از ابعاد دیگر هستی که ممکن است شواهدی به نفع تیسیم ارائه دهند، غافل بماند. برای مثال، شواهدی مانند نظم و تنظیم دقیق کیهانی^۲ برای حیات، وجود پدیده خودآگاهی و آگاهی، و واقعیت عینی اخلاق^۳، همگی به‌مثابه دلایلی مستقل عمل می‌کنند که چه بسا احتمال پیشین فرضیه خداباوری را به میزان قابل توجهی افزایش دهند.

۱. غفلت از استدلال‌های دیگر برای وجود خدا

یکی از نقدهایی که به رویکرد پل درپیر در مسئله شر وارد می‌شود، تمرکز بیش از حد او بر مسئله شر به عنوان تنها شواهدی علیه خداباوری و غفلت یا کم‌اهمیت جلوه دادن استدلال‌های متعدد دیگر برای وجود خدا است. درپیر استدلال خود را بر مقایسه قدرت تبیین‌کنندگی خداباوری و طبیعت‌گرایی در مواجهه با شواهد شر بنا می‌کند، اما در این ارزیابی، سایر شواهد احتمالی یا استدلال‌های فلسفی به نفع خداباوری را نادیده می‌گیرد یا وزن کافی به آن‌ها نمی‌دهد.

فلسفه دین سرشار از استدلال‌های گوناگون برای اثبات یا توجیه باور به خداست که هر یک به

1. Pain and Pleasure
2. Fine-Tuning
3. Objective Morality

جنبه‌های مختلف هستی اشاره دارند. این استدلال‌ها شامل استدلال کیهان‌شناختی^۱ که از وجود جهان یا آغاز آن، به وجود یک علت اولیه یا علت‌العلل (خدا) نتیجه‌گیری می‌کند، یا استدلال نظم و طراحی^۲ که از نظم، پیچیدگی و هدفمندی ظاهری جهان یا موجودات زنده، به وجود یک طراح هوشمند و قدرتمند (خدا) استدلال می‌کند، یا استدلال اخلاقی^۳ که از وجود واقعیت عینی اخلاق و الزامات اخلاقی جهانی، به وجود یک قانون‌گذار اخلاقی الهی نتیجه می‌گیرد و یا استدلال‌های معرفت‌شناختی^۴ که به سازگاری عقل و علم با خدا باوری می‌پردازند یا به توجیه باورهای پایه دینی اشاره دارند. همانطور که ریچارد سونینبرن استدلال می‌کند، ارزیابی جامع از اعتبار یک فرضیه مانند خدا باوری، باید تمام شواهد موجود (و نه فقط شواهد مربوط به شر) را در نظر بگیرد و وزن آن‌ها را در کنار هم بسنجد. (Swinburne, 2004, p. 2) اگر این استدلال‌ها دارای اعتبار باشند، می‌توانند احتمال پیشین خدا باوری (P(T)) را به طور قابل توجهی افزایش دهند. در این صورت، حتی اگر شواهد شر P(T) را تا حدی کاهش دهد، مجموع شواهد کلی ممکن است همچنان به نفع خدا باوری باشد. درپیر اگرچه اذعان دارد که استدلال او تنها یکی از جنبه‌های پازل بزرگ‌تر است، اما تأکید بیش از حد او بر شواهد شر و نادیده گرفتن نسبی سایر استدلال‌ها، منجر به یک ارزیابی جانبدارانه و ناکامل از وضعیت کلی خدا باوری می‌شود.

۲. ابعاد خیر در جهان

نقد دیگری به استدلال درپیر این است که او، با تمرکز مطلق بر درد و لذت و به‌ویژه جنبه‌های منفی آن (رنج)، از ابعاد گسترده‌تر خیر در جهان غافل می‌ماند. جهان تنها شامل رنج و درد نیست؛ بلکه مملو از زیبایی، عشق، خودآگاهی، تجربیات معنوی، آزادی، شادی، خلاقیت و پیچیدگی‌های شگفت‌انگیز است که ممکن است تیسیم تبیین‌های قانع‌کننده‌تری برای آن‌ها ارائه دهد تا فرضیه بی‌تفاوتی یا طبیعت‌گرایی. همانطور که بسیاری از فلاسفه و الهی‌دانان اشاره کرده‌اند، وجود عشق و روابط انسانی، زیبایی‌های طبیعی، تجربه هنری، و وجود آگاهی و اخلاق در انسان، همگی جنبه‌هایی از واقعیت هستند که ممکن است به وجود یک خالق خیرخواه و هدفمند اشاره داشته باشند. (Craig, 1994, p. 147) در حالی که طبیعت‌گرایی ممکن است در تلاش برای تقلیل این پدیده‌ها به صرفاً فعل و انفعالات فیزیکی یا تکاملی با چالش‌هایی مواجه شود، تیسیم می‌تواند تبیین‌های عمیق‌تری را بر اساس وجود خدایی که خود منبع

-
1. Cosmological Argument
 2. Teleological Argument/Argument from Design
 3. Moral Argument
 4. Epistemological Arguments

این خیره‌است، ارائه دهد. برای مثال، وجود زیبایی و توانایی انسان برای درک و لذت بردن از آن، ممکن است شاهدهی بر وجود خالق باشد که خود زیبایی را دوست دارد و آن را در خلقتش بازتاب داده است.

نادیده گرفتن اهمیت اعتماد عقلانی و نقش ایمان

برخی فلاسفه دین، به ویژه در سنت اصلاح‌شده معرفت‌شناختی^۱، استدلال می‌کنند که باور به خدا می‌تواند یک باور واقعا پایه باشد و نیازی به شواهد استقرایی صرف ندارد. استدلال درپپر، مانند بسیاری از استدلال‌های قرینه‌گرا، فرض می‌کند که باور به خدا باید به طور عمده بر اساس شواهد استدلال‌های تجربی یا فلسفی بیرونی توجیه شود. این نقد، اعتبار این پیش‌فرض را زیر سؤال می‌برد و به جنبه‌های دیگر توجیه باور دینی اشاره می‌کند.

۱. باور واقعا پایه

یکی از نقدهای معرفت‌شناختی به استدلال درپپر و سایر استدلال‌های قرینه‌گرای شر، از سوی فیلسوفان دین در سنت معرفت‌شناسی اصلاح‌شده مطرح می‌شود، که برجسته‌ترین چهره آن آلوین پلنتینگا است. این نقد بر مفهوم باور واقعا پایه^۲ تکیه دارد و اعتبار این پیش‌فرض را که باور به خدا باید لزوماً بر اساس شواهد و استدلال‌های بیرونی توجیه شود، زیر سؤال می‌برد.

پلنتینگا استدلال می‌کند که باور به خدا، برای بسیاری از افراد، می‌تواند یک باور واقعا پایه باشد. یک باور پایه، باوری است که نیازی به توجیه از طریق باورهای دیگر ندارد، بلکه به خودی خود موجه است و می‌توان آن را بدون استنتاج از باورهای دیگر پذیرفت. مثال‌های رایج از باورهای پایه شامل باور به وجود ذهن‌های دیگر^۳، باور به وجود جهان خارج^۴، یا باور به اصول اولیه منطق^۵ است. (Plantinga, 2000, pp. 170-179)

پلنتینگا ادعا می‌کند که خدا انسان‌ها را با یک حس الهی^۶ یا توانایی‌های شناختی آفریده است که در شرایط مناسب (مانند مشاهده زیبایی طبیعت، تجربه گناه یا دریافت کمک در سختی‌ها)، به طور طبیعی منجر به باور به خدا می‌شود و این باور یک باور پایه است.

بر اساس این دیدگاه، اگر باور به خدا یک باور واقعا پایه باشد، آنگاه لزومی ندارد که برای توجیه آن به

-
1. Reformed Epistemology
 2. Properly Basic Belief
 3. Belief in Other Minds
 4. Belief in the External World
 5. Belief in Basic Principles of Logic
 6. sensus divinitatis

استدلال‌های قرینه‌گرا (مانند استدلال از نظم یا اخلاق) متوسل شویم. در این چارچوب، استدلال قرینه‌گرای شر در پیر، اگرچه می‌تواند نقض‌کننده باور به خدا باشد، اما لزوماً آن را از بین نمی‌برد. به عبارت دیگر، اگر باور به خدا از طریق یک مسیر مبنایی و مستقیم توجیه شود، آنگاه شواهد شر فقط زمانی می‌توانند این باور را از بین ببرند که خودشان شواهد قوی‌تر و موجه‌تری از باور پایه باشند. (Plantinga, 1983, p. 227-241) این بدان معناست که وزن شواهد شر باید به حدی باشد که موجه بودن باور به خدا را کاملاً از بین ببرد، نه اینکه صرفاً آن را نامحتمل‌تر سازد. از این منظر، نقد اصلی به در پیر این است که او فرض می‌کند باور به خدا باید همیشه بر اساس استدلال‌های استقرایی یا قیاسی توجیه شود، و این پیش‌فرض، نقش توجیه معرفت‌شناختی باور پایه را نادیده می‌گیرد.

۲. نقش ایمان و تجربه دینی

همسو با نقد باور پایه، یکی دیگر از اشکالات استدلال در پیر نادیده گرفتن یا کم‌اهمیت جلوه دادن نقش ایمان و تجربه دینی شخصی در توجیه و پایداری باور به خدا است. در پیر، به عنوان یک فیلسوف تحلیلی، عمدتاً بر ارزیابی منطقی و احتمالی گزاره‌ها و فرضیه‌ها متمرکز است و کمتر به ابعاد وجودی، تجربی و پدیدارشناختی ایمان می‌پردازد.

برای بسیاری از مؤمنان، ایمان به خدا صرفاً نتیجه استدلال‌های فلسفی یا محاسبات احتمالی نیست، بلکه برآمده از تجربیات شخصی، ارتباط معنوی، رویارویی با امر متعالی، یا اعتماد به آموزه‌های وحیانی و سنت دینی است. این تجربیات می‌توانند شامل احساس حضور الهی، پاسخ به دعاها، دگرگونی‌های زندگی، یا درک عمیق معنا و هدف در زندگی باشند. از دیدگاه این افراد، باور به خدا نه یک فرضیه خشک و انتزاعی، بلکه یک واقعیت زنده و پویا است که در زندگی روزمره آن‌ها تجلی می‌یابد. (Peterson et al., 2017, p. 195)

این ابعاد از ایمان ممکن است در مواجهه با مسئله شر، تاب‌آوری بیشتری نشان دهند، چرا که ریشه در تجربه‌ای دارند که از صرف استدلال‌های بیرونی فراتر می‌رود.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

این مقاله با هدف بررسی و نقد دیدگاه پل در پیر در مسئله شر، استدلال قرینه‌گرای شر او را مورد تحلیل قرار داد. در پیر با تمرکز بر مقایسه قدرت تبیین‌کنندگی فرضیه‌های تیسیم و بی‌تفاوتی در مواجهه با الگوهای درد و لذت در جهان، استدلال می‌کند که وجود شر، به‌ویژه شر گراف، شواهدی قوی علیه خدای تیسستی ارائه می‌دهد. نقدهای مطرح شده در این مقاله، وجوه مختلفی از استدلال در پیر را به چالش کشیدند:

ابهام در مفهوم شرگزاف و پیش فرض های محدودکننده: ما استدلال کردیم که تعیین قطعی گزاف بودن یک شر، فراتر از توانایی های معرفتی انسان است. محدودیت های شناختی ما در درک تمام پیامدهای یک رخداد و نیز پیش فرض های ضمنی درپیر درباره اهداف الهی، این مفهوم را با دشواری هایی مواجه می سازند.

مشکلات در محاسبه احتمالات پیشین و اعتبار شواهد: نشان دادیم که بر آورد احتمالات پیشین $P(O|H)$ و $P(O|T)$ اغلب بر اساس شهودها و باورهای فلسفی قبلی صورت می گیرد و می تواند به بحث های دایره ای منجر شود. همچنین، تأکید درپیر بر اینکه عدم درک دلیل به معنای عدم وجود دلیل نیست، نکته مهمی است که استدلال او از آن غفلت می کند.

تمرکز صرف بر درد و لذت و نادیده گرفتن ابعاد دیگر هستی: مقاله به این نکته اشاره کرد که استدلال درپیر به دلیل تمرکز محدود خود بر درد و لذت، ممکن است سایر شواهد احتمالی به نفع تنیسم (مانند استدلال های کیهان شناختی، نظم، اخلاق و زیبایی) را نادیده بگیرد، که این خود می تواند یک نقص روش شناختی در ارزیابی جامع فرضیه ها باشد.

نادیده گرفتن اهمیت اعتماد عقلانی و نقش ایمان: در نهایت، به این نکته پرداختیم که استدلال درپیر، با تکیه صرف بر شواهد استقرایی، ممکن است از جنبه های دیگر توجیه باور دینی، نظیر مفهوم باور پایه یا نقش تجربه دینی و ایمان، غافل باشد.

تأثیر این نقدها بر اعتبار استدلال درپیر: نقدهای مطرح شده در این مقاله، اعتبار استدلال قرینه گرای شر درپیر را تا حد زیادی به چالش می کشند. اگرچه دیدگاه درپیر به دلیل وضوح و دقت تحلیلی اش، جایگاه مهمی در مباحث معاصر فلسفه دین دارد و تنیسم ها را به ارائه پاسخ های دقیق تر و متقاعدکننده تر واداشته است، اما نقایص معرفت شناختی در مفهوم پردازی شرگزاف، ابهامات در روش شناسی احتمالی، و نگاه محدود به شواهد، قدرت نتیجه گیری نهایی او را تضعیف می کند. استدلال درپیر نمی تواند به طور قطعی نشان دهد که شرور موجود در جهان واقعاً گزاف هستند یا اینکه احتمال فرضیه بی تفاوتی در مقایسه با تنیسم، آنقدر بالاست که تنیسم را ناموجه سازد. در نتیجه، این نقدهای فلسفی نشان می دهند که مسئله شر، حتی در صورت بندی قرینه گرای درپیر، همچنان یک مسئله باز و پیچیده است و راه حل قاطعی علیه تنیسم ارائه نمی دهد.

■ تعارض منافع

■ نویسندگان هیچ گونه تعارض منافی گزارش نکرده اند.

References

- Adams, R. M. (1999). *Finite and Infinite Goods: A Framework for Ethics*. Oxford University Press.
- Alston, W. P. (1991). *The Inductive Argument from Evil and the Human Cognitive Condition*. Philosophical Perspectives.
- Bergmann, M. (2001). *Skeptical Theism and the Problem of Evil*. *American Philosophical Quarterly*.
- Chalmers, D. J. (1996). *The Conscious Mind: In Search of a Fundamental Theory*. Oxford University Press.
- Craig, W. L. (1994). *Reasonable Faith: Christian Truth and Apologetics*. Crossway Books.
- Draper, P. (1989). *Pain and Pleasure: An Evidential Problem for Theists*.
- Draper, P. (1996). *The Problem of Evil: A Philosophical Excursion*. Faith and Philosophy.
- Peterson, M. L., Hasker, W., Reichenbach, B., & Basinger, D. (2017). *Reason and Religious Belief: An Introduction to the Philosophy of Religion* (6th ed.). Oxford University Press.
- Plantinga, A. (1974). *God, Freedom, and Evil*. Eerdmans.
- Plantinga, A. (1979). *The Probabilistic Argument from Evil*. *Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition*.
- Plantinga, A. (1983). *The Probabilistic Argument from Evil*. *Philosophical Studies*.
- Plantinga, A. (2000). *Warranted Christian Belief*. Oxford University Press.
- Rutherford, W. E. (2017). *An Examination of Paul Draper's Evidential Argument from Evil*. Wipf and Stock Publishers.
- Swinburne, R. (2004). *The Existence of God* (2nd ed.). Oxford University Press.
- Wykstra, S. J. (1984). *The Problem of Evil, the Problem of Air, and the Problem of Silence*. *International Journal for Philosophy of Religion*.